

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Gender Sexuality and Psychoanalysis - 54270

Last update 12-09-2024

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 2nd degree (Master)

Responsible Department: Master's degree in Gender and Diversity Studies

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Dr. Dorit Ashur

Coordinator Email: ashur.dorit@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: By appointment

Teaching Staff:

Dr. Ashur Dorit

Course/Module description:

Psychoanalysis is a theory of the human psyche and a therapeutic method that perceives human sexuality as a decisive element in human life. Psychoanalysis has had a significant cultural influence since the end of the 19th century in the fields of mental health, Liberal and Social Sciences and Gender Studies. Concurrent to its tremendous impact, Psychoanalysis has drawn much resistance and criticism. For example, Feminist and Queer critiques have exposed patriarchal and oppressive concepts about femininity, masculinity and sexuality within Psychoanalysis, but at the same time finding it a source of revolutionary and liberating concepts and other powerful analytic tools that challenge and undermine oppressive constructions of gender and sexuality.

Both Psychoanalysis and Gender Studies seek to understand factors that impact the human condition and the way we experience ourselves, our relationships, and our interactions with our surroundings. Moreover, both fields attempt to expand individual freedom of choice and liberate us from the grasp of trauma and oppressive systems.

Hence, the critical dialogue between these two respective disciplines constitutes a rich and fertile field of knowledge. In this course we will survey the central themes of dialog between Feminist and Gender Studies with Psychoanalysis. We will focus on the way feminist thinking examines and expands psychoanalytic concepts and theories for its purposes. We will examine the application of these concepts in areas of sexuality and gender in multicultural, queer, ethnic and national contexts in Israel.

Course/Module aims:

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

Discern central themes of the critical dialog between Feminist and Gender Studies with Psychoanalysis.

Formulate and explain psychoanalytic concepts which are relevant to the field of gender studies and can pose challenges and undermine oppressive constructions of gender.

Analyze and criticize oppressive as well as liberating aspects in works in various fields, which apply psychoanalytic concepts in relation to gender and sexuality.

Apply psychoanalytic concepts and methods to the analysis of gender and sexuality in various cultural manifestations in multicultural, queer, ethnic and national contexts.

בסדר הסימבולי" מתוך "דרש נשי", תיאוריה וביקורת, 2, עמ' 78-81.
 פרויד, זיגמונד (1900) [2007] "חומר החלום ומקורותיו", פירוש החלום. עם עובד: ת"א, עמ' 271-277
 פרויד, זיגמונד (1988) [1907]. "השגינות והחלומות בסיפור 'גראדיווה' של ו' ינסן", מעשה היצירה בראי הפסיכואנליזה. מגרמנית אריה בר. ת"א: דביר, 92-31.
 פרויד, זיגמונד (2008) [1922] "ראשה של מדוזה", בתוך: תרבות, דת ויהדות, כתבים נבחרים, ה. רסלינג: ת"א, 129-132.
 פרויד, זיגמונד (2002) [1925]. "כמה השלכות נפשיות של ההבדל המיני האנטומי", מיניות ואהבה. עם עובד: ת"א עמ' 187-194.
 פרויד, זיגמונד (1988) [1933] "על הנשיות", בתוך: תרבות בלא נחת ומסות אחרות, דביר: ת"א. פרידמן, ליאת (2007) "כוחות האימה — ז'וליה קריסטבה והסובייקט הנשי שאינו מובנה באופן פשוט כמו השפה", בתוך: דרכים לחשיבה פמיניסטית: מבוא ללימודי מגדר, עריכה: ניצה ינאי, תמר אלאור, אורלי לובין, חנה נווה ותמי עמיאל-האוזר. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.
 פרנץ פאנון, 2004 [1952]. עור שחור, מסכות לבנות, ספרית מעריב, תל-אביב: 108-83.
 ריל, טרנס (1999) [1998] "אובדן יחסי הזיקה", "נזק נלווה", בתוך: אני לא רוצה לדבר על זה - על המורשת הסמויה של דכאון גברי ואיך אפשר להשתחרר ממנה. עם-עובד: ת"א, 98-137.

Butler, J. (1995) "Melancholy Gender—Refused Identification". *Psychoanal. Dial.*, 5:165-180.
 Chodorow, J. N. 1990 [1980] "Gender, Relation, and Difference in Psychoanalytic Perspective" in: Claudia Zanardi (ed.) *Essential Papers on the Psychology of Women*. NY Univ. Press: NY and London, pp. 420-436
 Davies J.M. (2006). *From Oedipus Complex to Oedipal Complexity: Reconfiguring (Pardon the Expression) The Negative Oedipus Complex and the Disowned Erotics of Disowned Sexualities*, Division 39 of the American Psychological Association, 26th Annual Spring Meeting, Philadelphia, Pennsylvania.
 De Marneffe, Daphne (1991) " Looking and Listening: The Construction of Clinical Knowledge in Charcot and Freud", *Signs*, Vol. 17, No. 1 , pp. 71-111.
 Ehrenreich, B. and English, D. (2005 [1978]). *The Sexual Politics of Sickness*. In *For Her Own Good: 150 Years of the Experts' Advice to Women*. USA: Second ed. Anchor books, 120-144.
 Mosse George L. (2000). "Shell-Shock as a Social Disease", *Journal of Contemporary History*, Vol. 35: 1
 Dickinson T, Cook M, Playle J, Hallett C. (2012) "'Queer' treatments: giving a voice to former patients who received treatments for their 'sexual deviations'", *The Journal of Clinical Nursing*, 21(9-10):1345-54.

Additional Reading Material:

לקריאה נוספת ולעבודות הקורס:
 Abel, E. (1990). "Race, class, and Psychoanalysis? Opening questions". In (eds) M. Hirsch and E.F. Keller, *Conflicts in Feminism*, pp. 184-204. NY and London: Routledge.
 Bourke, Joanna (2000). "Effeminacy, Ethnicity and the End of Trauma: The Sufferings of 'Shell-Shocked' Men in Great Britain and Ireland, 1914-39", *Journal of*

Contemporary History, Vol. 35: 1.

Dimen, M. (2002). *Deconstructing difference: Gender, Splitting, and Transitional Space*. In Dimen, M. and Goldner, V. (eds.) *Gender in Psychoanalytic Space: between clinic and culture*. NY:Other Press.

Kristeva, Julia (1986 [1977]) "Women's Time", in Toril Moi (ed.) *The Kristeva Reader*. Blackwell: Oxford UK & Cambridge USA. Orig. pub. In French.

Mitchell, J. (1990 [1974]) "Psychoanalysis and Women", in: Claudia Znaniecki (ed.) *Essential Papers on the Psychology of Women*. NY Univ. Press: NY and London, pp. 331-343

אופנהיימר, יוחאי (2011) "בשם האב: אדיפליות בסיפורת המזרחית של הדור השני". תיאוריה וביקורת, 38-39, 161-182.

איריגאריי, לוס (1996 [1977]) "מין זה שאינו אחד", רסלינג, 6.

אלמגור, גילה (1985) הקיץ של אביה. ת"א: עם עובד.

אשור, דורית (2006). מבוא לתרגום העברי של ספרן של הלן סיקסו וקתרין קלמנט זה עתה נולדה. רסלינג: א"ת. (7-23 עמ') נולדה עתה זה (עורכת) הילפריק' ק בתוך . (La jeune née)

בילו, יורם (1983) "הדיבוק ביהדות: הפרעה נפשית כמשאב תרבותי." מחקרי ירושלים במחשבת ישראל ב, ד 529-563

בן-צבי מורד, יעל (2011) "האם, הכפר והזכרון הלאומי", בתוך: רצח אב - מגדר ולאומיות בקולנוע הפלסטיני. רסלינג: ת"א.

בן-צבי מורד, יעל (2011) "תסביך אדיפוס לאומי". בתוך: רצח אב - מגדר ולאומיות בקולנוע הפלסטיני. רסלינג: ת"א, 81-109.

גלזמן, מיכאל (2007) "לסבול יותר, להיות קרוב": על האסתטיקה של הגוף המרוטש בהוא הלך בשדות למשה שמיר", הגוף הציוני - לאומיות מגדר ומיניות בספרות העברית החדשה. מגדרים: ת"א, 182-298.

גרץ, נורית (2001). "מקום אחר: מרחב גברי ונשי בקולנוע של מישל ח'ליפי", תיאוריה וביקורת 18, 155-171

ויניקוט, ד"ר (1995 [1971]). תפקיד הראי של האם והמשפחה בהתפתחותו של הילד. בתוך ר' קולקה (עורך) משחק ומציאות (עמ' 128-134). ת"א: עם עובד.

ויניקוט, ד"ר (1998 [1968]) "התקשורת בין התינוק לאם ובין האם לתינוק - הדמיון והשוני", בתוך: תינוקות ואמותיהם. דביר: ת"א, עמ' 91-104.

יוסף, רז (2010) "לביים מחדש את האובדן: מלנכוליה, פנטזיה וגבריות בקולנוע המזרחי החדש". לדעת גבר - מיניות, גבריות ואתניות בקולנוע הישראלי. הקבוץ המאוחד, סדרת מגדרים, בשיתוף המכללה האקדמית ספיר: ת"א, 144-163.

מוכמל, מ. (2011). "לא בבית ספרנו: על חסרון של פרספקטיבות מגדריות ביקורתיות בלימודי הפסיכולוגיה הקלינית באוניברסיטאות בישראל" המשפט, 16(1-2), 480-441.

סעיד, אדוארד (2005 [2003]) פרויד והלא-אירופאי, ת"א: רסלינג.

עאידה נסראללה (2018) "אמנות, בזות, פמיניזם: המגעיל, הדוחה והבזוי בעבודותיה של חנאן אבו חוסיין", מגדר - כתב עת למגדר ופמיניזם 5,

קונל, ריווין (2009 [2005]) "הומו סטרייטי מאד", בתוך: גברויות. פרדס הוצאה לאור, 157-182. שפרבר, ד' (2011). הבזות: נידה, טומאה וטוהרה באמנות יהודית-פמיניסטית. תיאוריה וביקורת-הפרוטוקולים. ירושלים: היחידה להיסטוריה ותיאוריה, בצלאל. גיליון 22 /על החושני באמנות

Grading Scheme:

Essay / Project / Final Assignment / Home Exam / Referat 100 %

Additional information: